

Veselības pārbaude birojos un mājās

Ikvienam cilvēkam jābūt drošam par savu veselību, un, pat ja nekas nesāp un ir lieliska pašsajūta, vismaz reizi gadā ieteicams iziet veselības pārbaudi. Turklāt to vēlams darīt tieši situācijā, kad cilvēks jūtas vislabāk, uzskata bijušais Rīgas slimokases vadītājs, tagad ārstniecības uzņēmuma SIA *Telemedica* pārstāvis ārsts ANDRIS GLAZĪTIS.

– Lai veiktu veselības pārbaudi ārstniecības iestādēs, visbiežāk tas prasa vairākas dienas. Taču ne katrs var atļauties kavēt darbu, turklāt tāda pārbaude ir dārgs prieks, ja vien pacientam nav veselības apdrošināšanas polises. Jūsu vadītais uzņēmums mēģina iekarot tirgu ar jaunu pakalpojumu – *Mobilā klīnika*.

– Viss sākās pirms desmit gadiem ar savā ziņā oriģinālu lietu kā mobilais kardiogrāfs. To mēs devām un joprojām dodam līdzīgi uz mājām cilvēkiem ar sirds problēmām, lai viņi jebkurā brīdī, kad jūt veselības problēmas, paši varētu uztaisīt sev kardiogrammu – noņemt rādījumus un ar telefona starpniecību nosūtīt uz mūsu biroju. Mūsu ārsts kardiogrammu izanalizē un slēdzienu nosūta klientam vai pēc viņa vēlmes – ģimenes ārstam. Starp citu, joprojām esam vienīgie, kas piedāvā šādu pakalpojumu. Bet dzīve un tehnoloģijas iet uz priekšu, un sapratām, ka gribam attīstīties tālāk.

Mūsu valstī profilaktiskās apskates ir kā pabērna lomā – cilvēkam iespēja tās iziet ir diezgan ierobežota. Ģimenes ārstiem it kā uzdots kūrēt, lai pacients reizi gadā izietu profilaktisko apskati, taču reāli viņi to nevar izdarīt – nav laika, un arī finanses ir ierobežotas.

– Un nolēmāt iekarot šo nišu?

– Pirms kāda laika kopā ar savu līdzstrādnieci kādā projektā biju biznesa braucienā Sicīlijā. Tur negaidīti iepazinās ar mediķiem, kas lieto mobilo klīniku. Atbraucām mājās, un es sāku par to domāt – intensīvi meklēt un iepirkt aparāturu, un šobrīd varam piedāvāt mobilo klīniku.

– No kā tā sastāv?

– Tajā ir kardiogrāfs, turklāt tas nav tāds, kā parasti esam pieraduši to redzēt. Mūsu kardiogrāfu ārsts uzliek pacientam uz krūtīm, piefiksējot to pie rokām – ar vienu rāvienu visi elektrodi ir pievienoti, un kardiogramma var tikt veikta. Ar mūsu mobilās klīnikas starpniecību pacientam tiek izmērīts asinsspiediens, pārbaudīts redzes asums, dzirde, ar spirometru veikts elpošanas funkciju tests. Mobilajā klīnikā ir arī *bioimpedancs* – ar to tiek izanalizēts cilvēka svars, tauku un ūdens daudzums organismā. Mums ir arī dermaskops – tas nobildē un izanalizē ādas veidojumus, ļaujot veselības pārbaudes laikā atklāt ļaundabīgus perēkļus. Tāpat tiek ņemtas urīna un asins analīzes. Būtībā tas, ko šobrīd piedāvā *Telemedica*, ir veselības skrīnings – domāts cilvēkiem, kuri nevēlas vai laika trūkuma dēļ nevar iet uz poliklīniku, bet tajā pašā laikā grib uzzināt savu veselības stāvokli. Pakalpojuma priekšrocība – tiek ietaupīts laiks un nauda, ko nāktos atstāt ārstniecības iestādē. Vienlaikus tas ir ieguldījums nākotnē, jo nebūs jātērē laiks un nauda nediagnosticētu slimību ārstēšanai.

– Tas nozīmē, ka cilvēks var mediķi ar visu mobilo klīniku izsaukt uz mājām vai biroju?

– Ja cilvēks izlēmis pārbaudīt savu veselību, viņš var zvanīt uz mūsu biroju un pieteikt vizīti. Ir iespēja veselības pārbaudi veikt arī mūsu birojā speciālā kabinetā, un man par lielu izbrīnu ir uzkrītoši daudz cilvēku, kas nemaz negrib, lai braucam pie viņiem, bet gan labprāt ierodas pie mums.

– Minējāt, ka klientam jāzina, ko darīsiet. Kā šī pārbaude notiek?

– Visa izmeklēšana ilgst apmēram pusotras stundas. Tā sastāv no četrām daļām. Pirmā un viena no svarīgākajām sadaļām ir aptauja – izrunāšanās ar klientu. Kopā ar vairākiem Latvijas vadošajiem zinātniekiem un institūtiem, kā arī atbildīgiem speciālistiem izgājām cauri visām orgānu sistēmām un sastādījām paši savu unikālu anketu ar aptuveni 100 jautājumiem. Izrunājot tos ar pacientu, ārstam rodas priekšstats par tā sūdzībām, sajūtām.

– Ja jau klients pieteicies uz vizīti, droši vien viņš atklāti arī visu stāsta.

– Mēs neesam nekāda spaidu organizācija, nepratinām kā policija, mēs runājamies. Ar klientu jābūt savstarpējai uzticībai – ja tādas nav, ir bezjēdzīgi ar mums tikties.

– Kas ir otrā sadaļa?

– To varētu salīdzināt ar vizīti pie ārsta. Pie ģimenes ārsta kaut reizi katrs esam bijis. Un zināms, ka vienam pacientam ģimenes ārstam tiek atvēlētas tikai 15 minūtes. Tas ir īss laika sprīdis, ārstam nav

iespējas ne ievākt kārtīgu anamnēzi par konkrēto situāciju, ne pacientu izģērbt un apskatīt. Toties mēs savu klientu apskatām, tā teikt, no matiem līdz papēžiem. Un arī atkailinātu, kā ārstam tas būtu jādara, jo viens no lielākajiem cilvēka orgāniem ir āda. Pat pie labākās gribas mēs sevi nemaz nevaram apskatīt – piemēram, muguru nevaram redzēt. Paralēli šai apskatei mēs veicam arī izmeklējumus ar rokām. Iztaustām, izpalpējam, pārbaudām glotādu, sejas izteiksmi, nervus, ieskaitot ar refleksu āmuriņu, limfmezglus, aizkuņģa dziedzeri. Sievietēm pārbaudām arī krūtis. Mūsu uzdevums nav noteikt kādu nopietnu diagnozi, bet gan atrast, kur klientam ir vājie punkti un kam būtu jāpievērš lielāka uzmanība. Trešais – mēs pārbaudām pacienta veselības stāvokli ar aparatūru, izmērām visu, ko var izteikt skaitļos: asinsspiedienu, kardiogrammu, veicam audiogrammu, spirogrammu. Visi izmeklējumi tiek ierakstīti datorā. Ceturtā lieta – paņemam no pacienta asins un urīna paraugus, sadarbojamies ar vienu no vadošajām Latvijas laboratorijām – viņi paņem analīzes, un praktiski tajā pašā dienā atbildes ir gatavas. Ir tikai divas lietas, ko nedarām: nepārbaudām zobu stāvokli un neskatām sievietes vagināli. Tam ir sava motivācija. Es uzskatu – ja cilvēkam nav sava stomatologa un sievietēm – ginekologa, tad gluži vienkārši šis nav mūsu klients, tāds cilvēks nekad mums nezvanīs, jo viņam vienkārši nerūp sava veselība. Pēc vizītes visi dati tiek apkopoti datorā – sakrīt vienā pastkastītē, katram klientam atsevišķā failā. Tad ārsts pēc izmeklēšanas datiem raksta slēdzienu. Es šo slēdzienu vēlētos nosaukt par veselības sertifikātu, lai šis termins, tā teikt, ieietas tautā. Tad sākas tāda interesanta lieta kā pacienta izmeklēšanas datu analīze. Ja neko neesam atraduši, tad ar lielāko varbūtību varam teikt, ka gadu pacientam problēmu nebūs un aicināsim viņu atkal atnākt pie mums pēc gada.

– **Kāpēc tieši pēc gada?**

– Pirmo reizi ir ļoti svarīgi, lai tiek ievākti dati un tie izanalizēti. Bet vēl svarīgāk pēc gada pēc šīs pašas programmas veikt atkārtotu skrīningu. Ja kādam orgānam ir tieksme uz novirzi, pēc gada to varēs konstatēt. Vēl svarīgi piebilst – atbildi klientam sagatavojam pēc viņa vēlmes – drukātā veidā (ar kurjeru nogādājam klientam) vai elektroniski (*flešā* vai diskā). Man par izbrīnu 90% grib šos datus saņemt papīra formātā.

– **Kas notiek, ja tomēr tiek atrasta kāda veselības problēma?**

– Tad iesakām pacientam ar izmeklējumiem doties pie sava ģimenes ārsta, kura kompetencē ir tālāk risināt šo jautājumu.

– **Varbūt klients uzreiz grib tikt pie speciālista?**

– Jā, parasti tā arī ir. Mēs, protams, varam nosūtīt pie speciālista – mums ir sadarbība ar labākajiem speciālistiem praktiski visās nozarēs, bet tad tas būs maksas pakalpojums. Lētāk iznāks, ja pie speciālista nosūtīs ģimenes ārsts.

– **Bet, ja ir kāda nopietna kaite, piemēram, konstatējat aizdomīgu veidojumu krūtīs, nebūs laika gaidīt, lai tiktu pie ģimenes ārsta. Speciālista konsultācija vajadzīga uzreiz.**

– Katrā ziņā pie speciālista var doties arī ar *Telemedica* norīkojumu.

– **Vai jūs pats arī izmantojat mobilo klīniku?**

– Es vairāk nekā 20 gadu katra augusta pirmo nedēļu veltu sev. Sastādu plānu un izeju visas pārbaudes. Protams, tagad augusta pirmajā nedēļā es izmeklējumus veikšu savā birojā ar mobilo klīniku.

I. N.